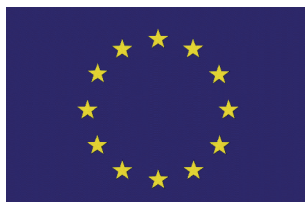




Revisie van de EPBD-richtlijn



Voorwoord / Inleiding

Hieronder worden eerst de verplichtingen van de Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2002/91/EG) herinnerd.

Daarna wordt kort de inhoud van de gereviseerde richtlijn (2010/31/EU) besproken. Er wordt toegelicht welke nieuwe uitdagingen en verplichtingen de gereviseerde richtlijn in petto heeft voor de Europese lidstaten.

De toelichting is echter nog geen beschrijving over hoe de richtlijn en de nieuwe verplichtingen zullen worden toegepast in het Vlaamse Gewest. Momenteel wordt gewerkt aan de implementatie van de richtlijn in Vlaamse regelgeving. Van zodra er meer informatie beschikbaar is over de wijzigingen aan huidige regelgeving en de toepassing van nieuwe verplichtingen, zal het VEA die communiceren via de nieuwsbrieven.



1 De Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2002/91/EG)

In Europa nemen de huishoudelijke en de tertiaire sector meer dan 40 % van het energieverbruik voor hun rekening. Zowel het aantal gebouwen in die sectoren als het energieverbruik per gebouw stijgt nog altijd. Het verbeteren van de energieprestaties van gebouwen kan een vrij grote energiebesparing opleveren en dus ook een vermindering van de CO₂-emissie.

Dwingende en specifieke maatregelen om de uitstoot van CO₂ door gebouwen effectief te verminderen werden vastgelegd in de Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (EPBD of Energy Performance of Buildings Directive), goedgekeurd op 16 december 2002. Die richtlijn wil het verbeteren van de energieprestaties van gebouwen in de Europese Unie stimuleren, rekening houdend met de klimatologische en plaatselijke omstandigheden buiten het gebouw, met de eisen voor het binnenklimaat en met de kosteneffectiviteit.

De richtlijn bevat vijf verplichtingen voor de EU-lidstaten :

1. Ze moeten beschikken over een methode om de energieprestaties van gebouwen te berekenen (art. 3).
2. Ze moeten minimumeisen formuleren voor de energieprestaties van nieuwe gebouwen (art. 4 en 5).

De richtlijn verplicht de lidstaten ertoe voor nieuwe gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 1.000 m² de technische, milieutechnische en economische haalbaarheid van alternatieve energiesystemen te onderzoeken (art. 5). Die alternatieve energiesystemen zijn systemen die kunnen bijdragen tot belangrijke energiebesparingen. Voorbeelden zijn warmtekrachtkoppeling (WKK), stads- of blokverwarming en warmtepompen.

3. Ze moeten ook minimumeisen formuleren voor de energieprestaties van grote gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan. Een ingrijpende renovatie van een groot gebouw beschouwt de richtlijn als een goede gelegenheid om kosteneffectieve maatregelen te nemen die de energieprestatie verbeteren (art. 6). Een 'bestaand groot gebouw' is een bestaand gebouw met een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 1.000 m².

De richtlijn geeft twee voorbeelden van ingrijpende renovaties, namelijk een renovatie waarbij :

- de totale kosten voor wijzigingen aan de buitenschil of installaties hoger zijn dan 25 % van de waarde van het gebouw (exclusief de grondwaarde) ;
- minstens 25 % van de buitenschil wordt vervangen.

De richtlijn laat de lidstaten de keuze om bij die ingrijpende renovaties eisen voor het totale gebouw of eisen voor de afzonderlijke gerenoveerde systemen of constructiedelen te formuleren, op voorwaarde dat de toepassing van de eisen de energieprestatie van het gebouw verbetert.

4. De richtlijn verplicht de lidstaten ertoe een energieprestatiecertificaat in te voeren dat beschikbaar moet zijn bij de bouw, de verkoop of de verhuur van gebouwen. De richtlijn stelt dat de energieprestatiecertificatie enkel kan uitgevoerd worden door gekwalificeerde en / of erkende deskundigen (art. 7). Aan / in publieke gebouwen – die immers een voorbeeldfunctie vervullen – moet een energieprestatiecertificaat worden uitgehangen op een opvallende, voor het publiek zichtbare plaats.
5. De richtlijn verplicht de lidstaten ertoe een regelmatige keuring in te voeren van centraleverwarmingssystemen met een vermogen van minstens 20 kW die werken op vloeibare of vaste, niet-hernieuwbare brandstof (art. 8). In het geval van een verwarmingsketel met een vermogen van minstens 20 kW die ouder is dan 15 jaar moet de volledige verwarmingsinstallatie een eenmalige keuring ondergaan. Die keuring kan aanleiding geven tot een advies over vervanging van de ketel, andere aanpassingen aan het verwarmingssysteem of alternatieve oplossingen.

Ook airconditioningsystemen met een nominaal koelvermogen van minstens 12 kW moeten regelmatig gekeurd worden (art. 9). De keuring omvat een beoordeling van het rendement van de airconditioning en van de verhouding tussen het vermogen van het koelsysteem en de koelbehoefte van het gebouw. De gebruikers worden geïnformeerd over mogelijke verbetering of vervanging van het systeem en over alternatieve oplossingen.

Ook die keuringen kunnen enkel door gekwalificeerde en/of erkende deskundigen worden uitgevoerd.

Tegen 4 januari 2006 moesten de lidstaten die verplichtingen omzetten in een eigen regelgeving. Een lidstaat kon voor de invoering van het energieprestatiecertificaat en voor de verplichting tot keuring van ketels en koelinstallaties drie jaar uitstel aanvragen, als ze kon aantonen dat ze over te weinig gekwalificeerde en / of erkende deskundigen beschikte. Uiterlijk op 4 januari 2009 moesten die beide verplichtingen opgenomen zijn in de nationale of regionale regelgevingen van de verschillende lidstaten.



2 De gereviseerde Richtlijn 2010/31/EU van 19 mei 2010

Op de Lentetop van maart 2007 stelde de Europese Raad naast doelstellingen op vlak van broeikasgasreductie en hernieuwbare energie, een energiebesparingsdoelstelling van 20% voorop in vergelijking met een business-as-usual situatie in 2020.

Om de doelstelling van 20% minder energieverbruik in de Unie tegen 2020 te bereiken, is tijdens de Europese Raad van maart 2007 gewezen op de behoefte om de energie-efficiëntie in de Unie te doen toenemen. Er is aangedrongen op een grondige en snelle uitvoering van de prioriteiten uit het "Actieplan voor energie-efficiëntie - het potentieel realiseren". In dat actieplan is het significante potentieel voor kostenefficiënte energiebesparingen in de bouwsector geïdentificeerd.

De Europese Commissie publiceerde in november 2008 een voorstel voor de herziening van de Europese richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen. Na een onderhandeling tussen het Europees Parlement en de Raad werd de gereviseerde EPBD-richtlijn (2010/31/EU) goedgekeurd op 19 mei 2010. De gewijzigde richtlijn moet uiterlijk twee jaar na het van kracht worden, omgezet zijn in nationale regelgeving. Dat is tegen 9 juli 2012.

De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende :

- Kostenoptimum van de eisen inzake energieprestaties. De lidstaten zullen, op basis van een gemeenschappelijk Europees kader voor een benchmarkingmethode, de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties met betrekking tot de totale levenscyclus voor gebouwen moeten berekenen. Als blijkt dat de nationale of gewestelijke energieprestatie-eisen op significante wijze afwijken van het kostenoptimale niveau, moet de betrokken lidstaat dat verschil verantwoorden in een notificatie aan de Europese Commissie.
- Voor elk nieuw gebouw zal, ongeacht zijn grootte, de haalbaarheid van alternatieve systemen van energieopwekking moeten worden onderzocht.
- Voor bestaande gebouwen wordt het toepassingsgebied uitgebreid. Er moeten nu eisen vastgelegd worden voor elke ingrijpende renovatie, ongeacht de grootte van het gebouw. Daarnaast moeten ook energieprestatie-eisen bepaald worden voor kleinere renovaties waarbij een deel van de gebouwschil wordt vervangen dat een significante impact heeft op de energieprestatie.
- De lidstaten moeten systeemeisen vastleggen op het vlak van de globale energieprestatie van technische installaties die vervangen worden in bestaande gebouwen.
- Vanaf 2021 moeten alle nieuwe gebouwen 'bijna energieneutrale gebouwen' zijn. Op basis van de definitie daarvan in de richtlijn kunnen de lidstaten in vrij hoge mate dit begrip invullen. Vanaf 2019 mogen de overheden alleen nog nieuwe gebouwen in gebruik nemen die aan dat concept van 'bijna energieneutrale gebouwen' voldoen. De lidstaten zullen een actieplan moeten opstellen om te zorgen voor een toename van dat type gebouwen.
- Op het energieprestatiecertificaat moet de technische haalbaarheid en de kosteneffectiviteit van de opgenomen aanbevolen maatregelen vermeld worden.
- Het toepassingsgebied van het certificaat voor publieke gebouwen wordt uitgebreid naar alle publieke gebouwen met een vloeroppervlakte groter dan 500 m² die veelvuldig door het publiek bezocht worden. Vijf jaar na het van kracht worden van de richtlijn wordt de drempel verlaagd tot 250 m².
- De energieprestatie-indicator moet worden vermeld in de advertenties voor de verkoop of verhuur van gebouwen.
- Bij de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen moet een verslag worden opgesteld dat aanbevelingen bevat en aan de eigenaar of huurder wordt overhandigd.
- Er moet een onafhankelijk controlesysteem voor de certificaten en inspecties worden ingevoerd.
- De lidstaten moeten sancties vastleggen voor inbreuken op de wetgeving waarmee de richtlijn wordt omgezet.

De gereviseerde richtlijn omvat dus diverse verplichtingen die zullen leiden tot het wijzigen van zowel de regelgeving op het vlak van EPB, EPC als van de keuringen van installaties.

Momenteel wordt uitgewerkt hoe de nieuwe verplichtingen zullen toegepast worden in het Vlaamse Gewest.

De volledige tekst van de gereviseerde richtlijn kunt u downloaden op : eur-lex.europa.eu

Daarin kunt u de verplichtingen meer in detail nalezen.